

شب یلدا در لامرد؛

یلدای لامردی ها؛ شب‌نشینی در کنار بزرگترها با قصه خوانی و شاهنامه‌خوانی

لامرد- شب یلدا یا «شب چله» لامردی ها با آیین‌هایی مانند شاهنامه‌خوانی، پوشیدن لباس محلی، نی نوازی، کف‌زنی و ... همراه است.

به گزارش خبرنگران گروه فرهنگ، هنر و رسانه خبرگزاری گزارش خبر، در حالی که صدای پای زمستان چند روزی است با بارش برف و سرمای بی سابقه هوا در شهرهای شمالی و بعضی از مناطق سردسیر استان فارس شنیده شده و زمین سپیدپوش جای برگ‌های زرد و نارنجی پاییزی را گرفته، مردم نجیب و باصفای شهرستان لامرد و مهر با قلب‌هایی گرم و لب‌هایی خندان، گرد هم می‌آیند تا آخرین شب فصل زیبای پاییزی و طولانی‌ترین شب سال را جشن بگیرند.

باید گفت: شبی که ریشه در تاریخ و فرهنگ این دیار کهن دارد و با همه زیبایی‌هایش نسل به نسل منتقل شده و هر ساله با شکوه بیشتری در این منطقه برگزار می‌شود.

شب یلدا فراتر از یک مراسم ساده، به عنوان نمادی از پیوندهای عمیق و استوار خانوادگی میان مردم این سرزمین با برقراری پیوند میان گذشته گان و حال، فرصتی را برای احیای آداب و رسوم و گره زدن دل‌ها با رشته‌هایی از مهر و شادی و نشاط فراهم می‌کند.

«شب چله» در منطقه جنوب بویژه لامرد

بلندترین شب سال یا همان شب یلدا که در لهجه لامردی از آن به عنوان «شو چله» یاد می‌شود با آیین‌هایی مانند شروه خوانی، شاهنامه‌خوانی، پوشیدن لباس محلی، بازی‌های بومی و محلی، کف‌زنی و ... در فضایی معطر و یکدل در همه ادوار گذشته از آن به عنوان «چله‌نشینی» یاد شده است.

«شو چله» که در تاریخ و ادبیات ایران از جایگاه ویژه ای برخوردار و نشانه‌ای از عمق فرهنگی و تاریخی این سرزمین است در منطقه لامرد و مهر نیز با آداب و رسوم متنوع و خاصی نسل به نسل منتقل شده است؛ آداب و رسومی که حول محور خانواده و کنار هم قرارگرفتن خویشاوندان و نزدیکان در کنار هم با تاکید بر احترام و تکریم بزرگترها قرار گرفته است تا این گرمای دورهم بودن از سرمای فصل زمستان بکاهد.

گرچه گذشت زمان و تغییر نسل‌ها موجب شده تا بخشی از سنت‌های ساده و زیبای ۵ فقط شب یلدا به فراموشی سپرده شود و بخشی نیز اسیر زرق و برق و تجمل‌گرایی دنیای مدرن قرار گیرد اما هنوز هم می‌توان آثاری از آداب و رسوم ساده و کهن «شو چله» را در گوشه و کنار منطقه به ویژه در روستاها مشاهده کرد.

جمع شدن اعضای خانواده دور سفره شب چله، نقل داستان‌های تاریخی و خاطره گویی توسط بزرگترها، شاهنامه خوانی و کف‌زنی از جمله آداب و رسوم «شو چله» در مناطق مختلف جنوب استان فارس بویژه لامرد و مهر است.

شب یلدا؛ شب همنشینی و مهرورزی و تقویت همگرایی و محبت نسبت به یکدیگر

صفری از بزرگان و کارشناسان لامردی درباره آداب و رسوم شب‌یلدا گفت: این آئین از پیشینه بلندی برخوردار است؛ شیوه کشاورزی و دامداری در این منطقه مردم آغاز فصل سرما را زمانی برای تجدیدقوای خود می‌دانستند و در حال حاضر نیز برگزاری آئین شب یلدا توأم با شب‌زنده‌داری و خوردن خوراکی‌های انرژی‌زاست و در این شب پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها کانون اصلی تجمع افراد خانواده هستند که همین موضوع باعث افزایش حس احترام و ارزش‌گذاری کوچک ترها به بزرگترها و تقویت حفظ همگرایی خانوادگی می‌شود.

صفری افزود: به‌طور کلی شب‌یلدا شب زندگی، شادابی، همنشینی و مهرورزی و شب انس و الفت بایکدیگر است و اگر در فلسفه شب‌چله دقت کنیم در اصل کسب مهرورزی و محبتی است که از درون این همنشینی به‌وجود می‌آید.

وی تصریح کرد: مردم در قدیم معتقد بودند میان فرشته خوبی و بدی در این شب جنگی در می‌گیرد که با شکست اهریمن (فرشته‌بدی) در طلوع آفتاب به پایان می‌رسد، در نهایت از آنجا که در دین مبین اسلام صلح‌رحم یکی از آموزه‌های اخلاقی مورد تاکید است، در این شب پیوند دین، مذهب و سنت را به‌خوبی شاهد هستیم.

خوراکی‌های خاص «شب چله»

دوره‌می «شب چله» خوراکی‌های خاص و ویژه خود را نیز دارد که شاید بتوان از هندوانه و انار به عنوان میوه‌های نمادین این شب یاد کرد که در کنار آجیل و خشکباری رنگ و لعاب خاصی به این دوره‌می‌های خانوادگی می‌دهد.

البته در کنار این خوراکی‌های خوش‌رنگ و خوش‌مزه، نان محلی سرو روغن یا تهیه غذاهایی مانند آش و hellip نیز در دوره‌می‌های «شو چله» به چشم می‌خورد.

شو چله‌ای عروس

بردن هدیه شوچله‌ای توسط خانواده داماد برای نوعروس یکی از مراسمات شب یلدا در لامرد است؛ در این شب خانواده داماد هدایایی از قبیل لباس زمستانی، کفش، چادر و سبدهای تزئین شده از انواع میوه‌ها و تنقلات زمستانی را داخل سینی‌های بزرگ مسی به نام معجمه در قالب خنچه می‌گذارند و برای دخترانی که به تازگی عقد شده‌اند می‌برند و همین بهانه‌ای می‌شود برای دور هم جمع شدن خانواده‌های عروس و داماد.

لذت شب یلدا با قصه‌گویی‌های زیباست

مشهدی ابراهیم پیرمرد ۸۴ ساله‌ای لامردی در گفتگو با خبرنگار مهر با اشاره به صفا و صمیمیت شوچله‌ای‌های دوران کودکی‌اش گفت: شوچله برای من همیشه یادآور شب‌های قصه‌گویی پدر بزرگم است که داستان‌های شاهنامه را با چنان زبانی نقل می‌کرد که همه خانواده محو شنیدن می‌شدیم.

احمد سورغالی که مشغول خریدهای شب یلدا بود در گفتگو با خبرنگار مهر اظهار کرد: در دوران کودکی‌ام، شب یلدا را با انارهای سرخ به یاد می‌آورم؛ خانواده‌ها دور هم جمع می‌شدند و از خوراکی‌های مخصوص این شب لذت می‌بردیم.

سنت‌های شب یلدا را به نسل‌های بعدی هم منتقل کنیم

نبدانی جوان دانشجویی که در حال خرید شیرینی بود با بیان اینکه شب یلدا فرصت مناسبی برای دوره‌می‌های خانوادگی و دوستانه است، افزود: وقتی پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌هایمان از شیرینی‌های شب یلدا و سنت‌های خوب آن خاطره تعریف می‌کنند فقط حسرت می‌خوریم که خیلی از آنها را الان دیگر نمی‌بینیم و باید سعی کنیم همین مقداری که باقیمانده است را به خوبی حفظ و به نسل‌های بعدی منتقل کنیم.

صفری خانم خانه داری که به همراه خواهرش هندوانه‌هایی در دست داشتند در گفتگو با خبرنگار مهر اظهار کرد: من عاشق تزئین هندوانه‌های شب یلدا هستم و هر ساله سعی می‌کنم با تزئینات جدید و خلاقانه، شب یلدا را برای اعضای خانواده به یادماندنی‌تر کنم.

و در پایان باید بگم چون خودم دی ماهی هستم و در یکم دی ماه سال ۱۳۶۰ دبه دنیا اومدم به دی‌ماهی‌های عزیزم زیباترین چشم‌انداز تندیس را نگاه توست و قشنگ‌ترین لحظه، لحظه روبیدن توست

سالروز تولدتون را با تقدیم یک سبد گل سرخ تبریک می‌گم بهتون عزیزان دلم.

و در پایان؛ امسال همزمانی شب یلدا با ولادت باسعادت حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها بیش از هر زمان دیگری به ما یادآوری می‌کند که باید شکرگزار نعمت‌ها و سرمایه‌های ارزشمندی مانند مادر و پدر باشیم و قدر تک تک دقیقه‌های بودن در کنار آن‌ها را بدانیم قبل از اینکه سرما جای گرمای حضور و وجودشان را بگیرد.

یلدا مبارک

شب یلدا، شبی است پر از زیبایی و امید، جایی که طولانی‌ترین شب سال با گرمای عشق و دوستی روشن می‌شود.